

#1.14

kubix.nyt

Forebyg jer til et bedre arbejdsmiljø »»
Virker forebyggelsespakkerne? »»

Inspirationskatalog:

Forebyg jer til et bedre arbejdsmiljø

Af Bruno Clematide

*Inspirationskatalog
Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse*

Kubix har sammen med Oxford Research og RUC udarbejdet et inspirationskatalog med ideer til, hvordan arbejdspladser kan arbejde med at forebygge psykiske og fysiske belastninger. Kataloget henvender sig især til medarbejdere, der arbejder med arbejdsmiljø i praksis – som tillidsrepræsentant, arbejdsmiljørepræsentant, HR-konsulent eller arbejdsmiljøleder.

Kataloget er udarbejdet for Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse og findes på fondens hjemmeside

<http://www.forebyggelsesfonden.dk/inspirationskataloget.html>

Der er bevidst tale om et inspirationskatalog – uden snuptagsløsninger, der passer til alle. Enhver arbejdsplads er unik, og hver arbejdsplads kan udvælge og tilpasse tiltag, så de passer til arbejdspladsens udfordringer og særlige vilkår.

Kataloget er bygget op om følgende 13 arbejdsmiljøtemaer:

Til hvert tema er der udvalgt en række mulige interventioner og beskrevet, hvordan de kan gennemføres, og hvad man skal være særlig opmærksom på.

Hver intervention er illustreret med konkrete eksempler og erfaringer fra både private og offentlige arbejdspladsers projekter, som Fonden har støttet.

- *Hvordan kan I fremme trivsel?*
- *Hvordan kan I forebygge stress?*
- *Hvordan kan I forebygge mobning*
- *Hvordan kan I reducere tunge og akavede løft?*
- *Hvordan kan I reducere Ensidigt Gentaget Arbejde (EGA)?*
- *Hvordan kan I reducere støj?*
- *Hvordan kan ny teknologi reducere fysiske belastninger?*
- *Hvordan kan I nedbringe sygefravær?*
- *Hvordan kan I opbygge social kapital*
- *Hvordan kan I skabe kulturforandringer*
- *Hvordan kan I sprede og forankre viden om arbejdsmiljø*
- *Hvordan kan I bruge Lean i forhold til et godt arbejdsmiljø?*
- *Hvordan kan ledelse styrke arbejdsmiljøet?*

Forebyg jer til et bedre arbejdsmiljø »»
Virker forebyggelsespakkerne? »»

I kataloget er interventionerne knyttet til et bestemt arbejdsmiljøtema. Men mange interventioner kan også bruges til at arbejde med andre temaer.

I inspirationskataloget bruges begrebet 'interventioner'. Intervention betyder 'mellekomst' eller 'at komme imellem'. Somme tider kaldes det metoder, redskaber eller værktøjer. Kært barn har mange navne.

Uanset hvilket begreb man bruger, handler det om *fremgangsmåder, som øger chancen for, at man når de ønskede mål.*

Interventionerne er i et vist omfang beskrevet standardiseret – dvs. uafhængigt af den situation og sammenhæng, de skal bruges i. I praksis skal de selvfølgelig tilpasses til den konkrete arbejdsplads – ligesom en håndværker tilpasser brugen af sit værktøj til den konkrete arbejdsproces, eller pædagogen justerer sine pædagogiske metoder ud fra det enkelte barns situation.

De interventioner, der beskrives i kataloget, dækker:

- **Politik**, fx fraværspolitik, trivselspolitik og strategisk koordination
- **Kortlægning**, fx trivselsmålinger
- **Kompetenceudvikling** gennem kurser, fx sproglige kompetencer og ledelse af gruppeprocesser
- **Læring på arbejdspladsen**, fx indsats mod mobning, dialog om tillid, samarbejde og retfærdighed
- **Teknologisk intervention**, fx medarbejderdeltagelse i udvikling af ny teknologi
- **Arbejdsorganisatorisk intervention**, fx selvvalgt vagtplanlægning og simple lean-værktøjer
- **Medarbejdere med særlige roller**, fx ambassadører, ildsjæle og leanagenter
- **Fysisk aktivitet**, fx forflytningsteknik og fysisk og psykisk opladning

Forebyg jer til et bedre arbejdsmiljø »»
Virker forebyggelsespakkerne? »»

Evaluering:

Virker forebyggelsespakkerne?

Mange virksomheder, ikke mindst de mindre, kan have svært ved at finde en konkret løsning på de arbejdsmiljøproblemer, som de egentlig gerne vil løse. De mangler måske tilstrækkelig viden og indsatsen kan nemt blive nedprioriteret, fordi det kan virke uoverskueligt. Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse har derfor udviklet en række forebyggelsespakker, der via en drejebog guider virksomheder trin for trin til løsninger og forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer som er kendte i de forskellige brancher.

Der findes forebyggelsespakker til Bygge og anlæg, Daginstitutioner, Døgninstitutioner og hjemmepleje, Metal og maskiner, Politi, beredskab og fængsler, Plast, glas og beton, Rengøring, Slagterier, Transportmidler, Transport af passagerer, Træ og møbel, Elektronik og Gartneri.

Virker forebyggelsespakkerne efter hensigten? Det er det spørgsmål, som Kubix i samarbejde med Oxford Research skal besvare i en evaluering for Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse.

Evalueringen består af en kvantitativ og en kvalitativ del. Kubix vil især kigge på de forebyggelsespakker, der arbejder med fremtidsværksteder som central metode. Kubix har nemlig mange års erfaring med at anvende værkstedsmetoder i udviklingsprocesser på arbejdspladser.

På de arbejdspladser, som indgår i evalueringen, spørger vi fra A-Z, hvordan de forskellige faser, som drejebøgerne foreskriver, opleves i praksis af ledelsen og medarbejderne. Vi spørger for eksempel:

Evalueringen omfatter forebyggelsespakker, der er og bliver lanceret i perioden oktober 2012 til august 2014.

- *Hvorfor søgte virksomheden i det hele taget en forebyggelsespakke? Hvem var involveret i beslutningsprocessen?*
- *Var drejebogen og andre materialer knyttet til pakken let at forstå og specifikt nok for virksomheden? Og hvordan har drejebogen fungeret i praksis?*
- *Hvordan blev informationsmødet for alle deltagere planlagt og gennemført?*
- *Hvordan reagerede medarbejderne på at skulle arbejde med en forebyggelsespakke og følge en forudbestemt drejebog?*
- *Har gennemførelsen ført til den reduktion af muskel- og skeletbesvær som håbet?*
- *Har fremtidsværkstedet ført til en forbedring af det psykiske arbejdsmiljø?*
- *Er virksomheden blevet bedre til at arbejde systematisk med forebyggelse og forbedring af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø?*
- *Bliver medarbejderne takket være forebyggelsespakken mere involveret i arbejdsmiljøet end ellers?*